

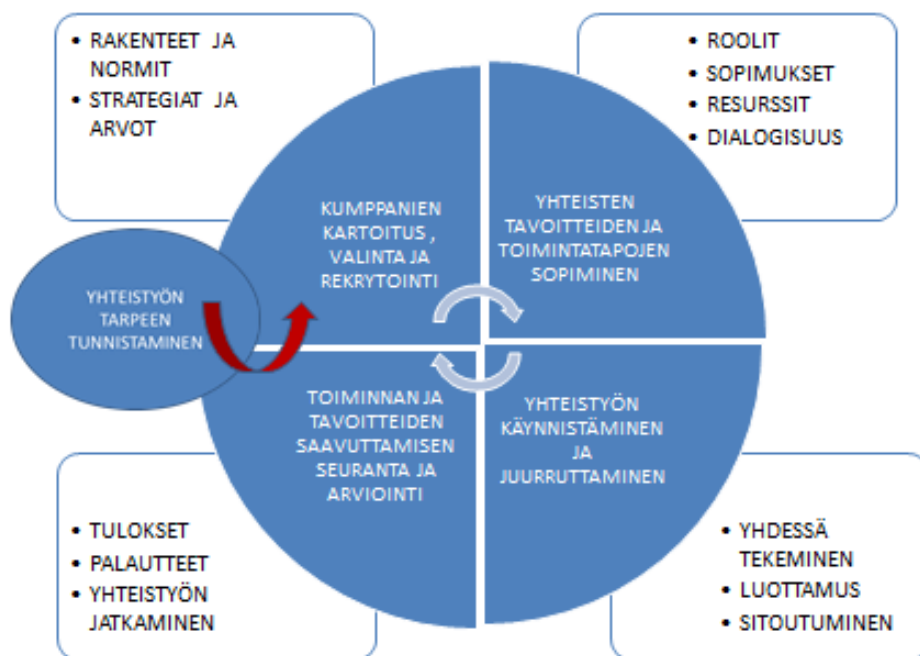
Kaupungin ja järjestöjen kumppanuussopimusmalli

Turun kaupungin hyvinvointitoimialan ja järjestöjen kumppanuuksia on kehitetty mukaillen Vapaaehtoistoiminnan ja hoivayritysten kumppanuusmallia (Vapari-hanke, 2012). Kehittämistyön lähtökohtia ja alkuvaiheita kuvataan tarkemmin liitteessä Hellsten (2015): Julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyö - kohti kumppanuuksia.

Kumppanuuden kehittämisprosessissa voidaan erottaa toisiaan vaiheittaisesti seuraavia vaiheita tai toimenpiteitä, joita ovat 1) yhteistyön tarpeen tunnistaminen, 2) tarvittavien kumppanien kartoittaminen ja rekrytointi kumppaneiksi, 3) yhteisten tavoitteiden ja toimintatapojen sopiminen, 4) yhteistyön käynnistäminen ja juurruttaminen sekä 5) toiminnan ja tavoitteiden saavuttamisen arviointi ja seuranta yhdessä.

Kaikki edellä luetellut vaiheet tai toimenpiteet ovat tärkeitä, sillä yhdenkin toteuttaminen heikosti voi rapauttaa kumppanien välistä luottamusta ja/tai sitoutumista. Luottamuksen ja sitoutumisen edistäminen ei näin ollen olekaan erityisesti minkään erillisen vaiheen tai toimenpiteen tavoite, vaan ne ovat jatkuvasti kumppanuusprosessin keskiössä.

Luottamuksen ja sitoutumisen edistäminen edellyttää oikeanlaisia rakenteita ja prosesseja, riittävästi aikaa, resursseja ja kannustimia yhteistyöhön sekä avoimeen dialogiin perustuvia toimintamalleja. Toimijoiden väliset suhteet ja roolitukset, vastuunjako ja päätöksentekomekanismit on määriteltävä selkeästi, jotta toimijat tietävät miten kumppanuus toimii, kuka tai ketkä ovat vastuussa mistäkin tehtävistä, ja miten asioista päätetään yhdessä. (Kuva 1.)

Kuva 1. Julkisen ja kolmannen sektorin kumppanuuksien kehittäminen (muk. Vapaaehtoistoiminnan ja hoivayritysten kumppanuusmalli, Vapari-hanke, 2012)

Kirjoitetut tai kirjoittamattomat sopimukset kuuluvat hyvän kumppanuuden rakenteisiin. Kumppaneiden kesken on sovittava vähintään siitä, mitä kumppanuudella tavoitellaan, miten kumppanuustoimintaa koordinoidaan, mihin ja millä tavoin osapuolten tulee sitoutua kumppanuuteen ja miten tieto liikkuu osapuolten välillä. Kirjalliset sopimukset turvaavat toiminnan jatkuvuuden, vaikka avainhenkilöt vaihtuisivatkin. Liian tarkat kirjalliset sopimukset voivat kuitenkin heikentää toimijoiden autonomisuuden ja osallisuuden tunnetta, mikä pitkällä aikavälillä voi myös rapauttaa luottamuksesta nousevaa sitoutumista.

Kumppanuuksien kehittämisprosessi etenee harvoin lineaarisesti. Kumppanuustyön monimuotoisuus vaatii jatkuvaa eri elementtien yhteensovittamista ja tasapainottamista. Sitä on toteutettava paitsi tulevia tilanteita ennakoiden, myös yllättäen muuttuviin tilanteisiin sopeutuen.

Kumppanuuden rakentamista ei useinkaan kannata aloittaa kaikkein vaikeimpien haasteiden ratkaisemisesta, sillä niissä epäonnistuminen voi heikentää sitoutumista jatkoyhteistyöhön. Parempi kumppanuuden kehittämisstrategia voikin olla se, että aloitetaan selkeämpien ja yksinkertaisempien haasteiden ratkaisemisesta ja siirrytään sitten luottamuksen sekä sitoutumisen kehittyessä kohti haastavampia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Toteutusvaiheet:

1. Turku 2029 -strategia, jonka valtuusto hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 23.6.2014 ja joka linjasi kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä.
2. Sitran Aktiivinen kuntalainen - ja Palvelutori Turussa – projektit 08/2014-03/2015 : Julkisen ja kolmannen sektorin välisen yhteistyön kehittäminen on osa Turun Palvelutori -projektia. Tiedonkeruun lisäksi projektin tavoitteena on laatia toimintasuunnitelma ja -malli kolmannen sektorin ja muiden palvelutarjoajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Palvelutorin kohderyhmän, yli 65-vuotiaiden tarpeet eivät kuitenkaan rajoitu vain hyvinvointitoimialan kanssa perinteisesti yhteistyötä tehneisiin kolmannen sektorin toimijoihin. Tarvitaan uudenlaisia, monen toimijan ja myös toimialojen rajat ylittäviä yhteistyömalleja. (Raportti liitteenä; ks. Kumppanuusmallin rakentuminen ss. 21-23)
3. Palvelutori Turussa – projektin tukiryhmässä mukana paikallisia järjestöjohtajia, jotka auttoivat nykytilan kartoituksessa ja yhteistyömuotojen kehittämisessä
4. Sitran projektin päätyttyä Julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyön kehittäminen jatkui hyvinvointitoimialan omana projektina 31.12.2016 asti. Projektia tuki Let us be active – aktiivinen kaiken ikää -projekti, jota hallinnoi Itämeren alueen Terveet Kaupungit ry ja jossa Turun lisäksi mukana Pärnön ja Riikan kaupungit
5. KYSELY JÄRJESTÖILLE 2.11.- 30.11.2015: Kiinnostus ja halukkuus toiminnalliseen yhteistyöhön
6. Kumppanuusfoorumi 4.2.2015 klo 12-16 (ks. liite)
7. Tilojen luovutuksen ja käytön periaatteet (sosiaali- ja terveyslautakunta 15.9.2015; 15.12.2015 ja 19.4.2016)
8. Turun kaupungin avustuslinjaukset (kh 4.4.2016 § 125)
9. Pilottiyhteistyösopimukset vuonna 2016: kolme pilottiluonteista yhteistyösopimusta, joissa tila luovutetaan järjestön käyttöön ilman rahallista korvausta
10. Vakiovuorojen haku toukokuussa 2016: suurin osa järjestöistä anoi tilaa 0 eurolla ja heidän kanssaan tehtiin tilayhteistyösopimukset
11. [Kulta-järjestelmä otettiin käyttöön meillä vuonna 2015, eli sillä haettiin 1.kerran vuoden 2016 avustuksia.](#)
12. RAY/Steaa-kumppanuudet...